

Aika 8. syyskuuta 2020, kello 13:00-13:55

Paikka Kuntien takauskeskus, Yrjönkatu 11 A 1, 00120 Helsinki

Läsnä Jäsenet
Tapani Hellstén, puheenjohtaja
Marita Toikka, varapuheenjohtaja
Kai Järvikare
Janne Pesonen
Mervi Simoska
Jaakko Stenhäll
Päivi Yli-Kauhaluoma-Nurmi

Muut

Terhi Peltokorpi, valtuuskunnan pj.
Reijo Vuorento, valtuuskunnan 1. vpj.
Kimmo Behm, valtuuskunnan 2. vpj.
Heikki Niemeläinen, toimitusjohtaja
Tuukka Salminen, sihteeri, johtaja, toimitusjohtajan varahenkilö (tjv)
Johanna Hietalahti, vanhempi asiantuntija

57. KOKOUKSEN AVAUS

Kokouksen avasi Kuntien takauskeskuksen hallituksen puheenjohtaja Tapani Hellstén.

58. LAILLISUUDEN JA PÄÄTÖSVALTAISUUDEN TOTEAMINEN

Takauskeskuksen johtosäännön 11 §:n mukaan takauskeskuksen hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet hallituksen jäsenistä on läsnä.

Johtosäännön 13 § kohdan 4) mukaan hallituksen tehtävänä on varmistua siitä, että valtuuskunnan tai hallituksen jäsenillä ei ole sellaisia sidonnaisuuksia, jotka estäisivät toiminnan valtuuskunnan tai hallituksen jäsenenä.

ESITYS Hallitus toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

PÄÄTÖS Päätösesitys hyväksyttiin.

[-]

[-]

[-]

64. LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ KUNTARAKENNELAIN MUUTTAMISEKSI SEKÄ HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ KUNTALAIN VÄLIAIKAISEKSI MUUTTAMISEKSI.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Kuntien takauskeskukselta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle kuntarakennelain (1698/2009) muuttamisesta (liite 64/1). Esitysluonnoksen mukaan lakiin lisättäisiin kuntien yhdistymisen harkinnanvaraista taloudellista tukea koskevat säännökset sekä säännökset yhdistymisestä johtuvien valtionosuuksien menetysten korvaamisesta. Lisäksi 56 a §:ään (Harkinnanvarainen yhdistymisavustus vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan yhdistymiseen) lisättäisiin uusi momentti, jossa säädettäisiin peruspalvelujen valtionosuuksien menetyksien korvaamisesta myös 56 a §:n tarkoittamassa tilanteessa. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2021 alusta.

Taloudellisen tuen määrä olisi valtioneuvoston harkinnassa. Yhdistymisavustus olisi aina vähintään 500 000 euroa. Mikäli yhdistymisessä olisi mukana enemmän kuin kaksi kuntaa, avustus olisi vähintään miljoona euroa. Avustuksen myöntäminen olisi kuitenkin ehdollinen siten, että sitä voitaisiin myöntää vain valtion talousarviomäärärahojen puitteissa. Jos harkintaa jouduttaisiin käyttämään, etusijalla olisivat useamman kuin kahden kunnan liitokset.

Avustusta ei voitaisi myöntää, jos yhdistymiseen voitaisiin myöntää avustusta kuntarakennelain 56 a §:n nojalla eli yhdistymisessä olisi mukana vaikeassa taloudellisessa asemassa oleva kunta.

Valtioneuvosto päättäisi harkinnanvaraisen yhdistymisavustuksen myöntämisestä kuntajaon muuttamista koskevan päätöksen yhteydessä, jos avustusta ja myönnettävän avustuksen määrää olisi esitetty kuntarakennelain 6 §:n mukaisessa kuntien yhteisessä esityksessä.

Harkinnanvaraisten yhdistymisavustusten yhteismäärää vastaava euromäärä vähennettäisiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaisesta valtionosuudesta. Valtionosuuden vähennys olisi kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri. Mikäli yhdistymisavustukseen varattua euromäärää ei kokonaisuudessaan käytettäisi varainhoitovuoden aikana, jäljelle jäänyt osa palautettaisiin kunnille asukasta kohden yhtä suurena osuutena varainhoitovuoden loppuun mennessä.

ESITYKSEN ARVIOINTIA

Kuntarakenteen muutoksen edistäminen on sinänsä perusteltua, jos rakennemuutos edistää kunnallisen itsehallinnon tarkoituksenmukaisuutta ja kuntien kykyä selviytyä niiden järjestämisvastuulla olevista tehtävistä.

Esitysluonnoksessa oleva valtionosuuksiin liittyvä menettelytapa on kuitenkin ongelmallinen ja ristiriidassa valtionosuusjärjestelmän tarkoituksen kanssa. Esitysluonnoksen mukaan harkinnanvaraisten yhdistymisavustusten yhteismäärää vastaava euromäärä vähennettäisiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaisesta valtionosuudesta. Valtionosuuden vähennys olisi kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri.

Valtionosuusjärjestelmän tarkoituksena on turvata palvelujen yhdenmukaista saatavuutta kuntien asukkaille. Järjestelmä perustuu laskennallisiin tekijöihin. Mikäli valtionosuuksia vähennetään jotakin sinänsä hyvää tarkoitusta varten, kuntien kyky turvata palveluja asukkailleen vaarantuu. Tämän vuoksi yhdistämisavustuksen tulee olla valtionosuusjärjestelmästä erillinen.

Liite 64/1 Lausuntopyyntö

ESITYS

Takauskeskuksen hallitus katsoo, että ehdotuksen mukaisen yhdistämisavustuksen rahoitusta varten tulee valtion talousarvioon lisätä erillinen määräraha.

PÄÄTÖS

Päätösesitys hyväksyttiin.

Pöytäkirja otteen oikeaksi todistaa

Helsingissä 10.9.2020

Tuukka Salminen
Johtaja, toimitusjohtajan varahenkilö